

بررسی تاثیر مطلوبیت فردی بر چگونگی قضاوت توسط حسابرسان

مجید شهریاری^۱

محمد رضا عبدلی^۲

مریم شهری^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۷/۰۴ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۹/۲۵

چکیده

بازار سرمایه محل تعامل دو گروه عمده سرمایه گذار و سرمایه پذیر است و حسابداری به عنوان رکن سوم و پیوند دهنده این دو گروه می باشد. برای برقراری پیوند مناسب بین این دو گروه و به لحاظ لزوم رعایت انصاف، لازم بود گزارش های شفاف حسابرسی توسط حسابرسان تهیه و به تایید حسابرسان مستقل برسد. حسابرسان در بررسی گزارش های مالی به کرات از قضاوت های ارزشی و حرفه ای استفاده می کنند که این قضاوت ها تابع عوامل متعددی است. هدف از پژوهش حاضر بررسی تاثیر مطلوبیت فردی بر چگونگی قضاوت توسط حسابرسان آنهاست، بنابراین با استفاده از متغیرهای رفاه فردی به عنوان متغیر مستقل و قضاوت حرفه ای، تخصصی و عمومی حسابرس به عنوان متغیرهای وابسته، مدل تحقیق شکل گرفت. در این تحقیق ۳ فرضیه مطرح شد. روش تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی بوده و بر حسب روش اجرا همبستگی است که با به کارگیری ابزار پرسشنامه و روش پیمایشی داده های مورد نیاز جمع آوری گردید. جامعه آماری شامل حسابرسان بخش خصوصی می باشد که با استفاده از نمونه تصادفی ساده، ۹۰ نمونه جمع آوری شده است و پرسشنامه بین آنها توزیع گردید. نرم افزارهای SPSS21 و EXCEL برای دسته بندی و طبقه بندی داده ها استفاده شد. نتایج تحقیق نشان می دهد که رفاه فردی بر قضاوت های حرفه ای، تخصصی و عمومی حسابرس اثرگذار است.

واژگان کلیدی

رفاه فردی، قضاوت حرفه ای، قضاوت عمومی، قضاوت تخصصی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، شاهرود، ایران. Mjcom1363@gmail.com

۲. دانشیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، شاهرود، ایران. Mra830@yahoo.com

۳. استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، شاهرود، ایران. Maryam.Shahri@iau.ac.ir

۱. مقدمه

حسابرسان در شرکتهای حسابرسی با چالشهای متعددی در حرفه مواجه هستند که برخی از آنها ناشی از ماهیت خود کار است مثل فشارهای کار، منابع ناکافی یا ابهامات در کار و شغل این چالشها سبب شده که در قضاوت حسابرسی بی دقتی صورت بگیرد و کیفیت قضاوت حسابرسان تحت تاثیر واقع شود. حسابرسی بیش از هر چیز یک فرایند قضاوت است و حسابرسان در زمینه های گوناگون ملزم به قضاوت هستند. به اعتقاد متخصصان پاسخ تعداد زیادی از ابهامات که زائیده ماهیت حسابرسی است، تنها با اتکاء قضاوت حرفه ای مقدور است. در واقع برای تصمیم گیری و قضاوت است که به حسابرس حق الزحمه داده می شود. انجمن حسابرسان کانادا قضاوت را اینگونه تعریف می کند: قضاوت حرفه ای در حسابرسی به مفهوم به کارگیری دانش و تجربه در محیط استانداردهای حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه ای است تا تصمیم های لازم برای گزینش راهکار مناسب از بین راهکارهای مختلف انتخاب شود (انجمن حسابرسان کانادا، ۱۹۹۵).

تحقیق حاضر به دنبال بررسی تاثیر مطلوبیت فردی بر چگونگی قضاوت توسط حسابرسان است. با توجه به مطالب و با در نظر گرفتن موضوع این تحقیق مطالعه حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که تاثیر مطلوبیت فردی بر عملکرد قضاوت حسابرسان چگونه تاثیر می گذارد؟

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

برای مفهوم قضاوت در حسابرسی تعاریف متعددی ارائه شده است که در زیر خلاصه ای از این تعاریف جمع بندی و ارائه گردیده است:

- اظهار نظر معقول و حکم کردن مستدل درباره موضوعات حسابداری و حسابرسی به وسیله شخصی است که هم تحصیلات و تجربه ارزشمندی دارد و هم ویژگی های لازم برای اظهار نظر های بی طرفانه را دارا است. (پروکتر و همکاران^۱، ۱۹۸۱).

- سرچشمه ارزش حسابرسی صورت های مالی، قضاوت حرفه ای حسابرسان و قضاوت حرفه ای حسابرسان و قضاوت های جمعی (اجماع) به شرح استانداردهای حسابرسی است. انجمن حسابداران رسمی کانادا قضاوت حرفه ای را این گونه تعریف می کند: "قضاوت حرفه ای در حسابرسی به معنای کاربرد دانش و تجربه در چارچوب استانداردهای حسابداری، حسابرسی و آیین رفتار حرفه ای برای تصمیم گیری درباره انتخاب یک گزینه از میان گزینه های مختلف است" (کریستی و همکاران^۲، ۱۹۷۰).

- با وجود ابزارها و روش های مختلف مورد استفاده، حسابرسی بیش از هر چیز، فرآیند قضاوتی است و حسابرسان در زمینه های گوناگونی مانند موارد زیر ملزم به تصمیم گیری و قضاوتند:

- تعیین سطح اهمیت
 - تعیین اهداف حسابرسی
 - ارزیابی دارایی ها، بدهی ها و اقلام سود و زیان
 - طراحی روش های حسابرسی موثر به منظور کسب شواهد حسابرسی
 - ارزیابی انواع مختلف ریسک در حسابرسی
 - ارزیابی اثربخشی و اتکاپذیری سیستم کنترل های داخلی
 - ارزیابی درستی فرض تداوم فعالیت
 - ارزیابی کفایت شیوه و حدود افشای اقلام در صورت های مالی
 - ارزیابی توضیحات مدیریت صاحبکار
 - ارزیابی کمی و کیفی شواهد به منظور اظهارنظر درباره صورت های مالی
 - ارزیابی مطابقت اطلاعات با اصول پذیرفته شده حسابداری و استانداردهای حرفه ای
- قضاوت حرفه ای از چند عامل کلیدی تاثیر می پذیرد. پژوهشگران در حال حاضر مشغول مطالعه تاثیر محیط کاری حسابرسی، ویژگی های حسابرس، شواهد حسابرسی، فرآیند تصمیم گیری و ویژگی های کیفی قضاوتند. (مهام، ۱۳۸۳)
- قضاوت حرفه ای یکی از عناصر اصلی حسابرسی است. حسابسان هم درباره استفاده درست و به جای تهیه کنندگان گزارشهای مالی از استانداردهای حسابداری و هم در مورد چگونگی انجام کار حسابرسی باید پیوسته از قضاوت حرفه ای خود استفاده کنند. یافته های تحقیق نشان می دهد که دانش، تجربه، درستکاری و پای بندی به مبانی اخلاقی مهمترین ویژگی های شخصی و نظارت حرفه ای بر کار حسابسان، وجود شرایطی که حسابسان خود را ملزم به پاسخگویی نسبت به قضاوت های حرفه ای انجام شده بدانند، وجود استانداردهای حسابداری و حسابرسی مهمترین عوامل محیطی موثر بر قضاوت حرفه ای در حسابرسی است (بستانیان، ۱۳۸۶).
- قضاوت فرآیندی است که در آن افراد درباره جنبه های مربوط به مساله مورد تصمیم گیری فکر و اظهارنظر می کنند. قضاوت های اشتباه، اغلب ناشی از اشتباه تصمیم گیری هاست؛ بنابراین، برای بهبود تصمیم گیری ها باید اشتباهات در قضاوت ها شناخته شده و حداقل شود. همواره تصمیماتی که توسط افراد صورت می گیرد دارای یک فرآیند متوالی است. در این فرآیند، ممکن است راهکارهای جدیدی در دسترس قرار گیرد یا معیارهای تصمیم گیری جدیدی معرفی شود یا معیارهای موجود با توجه به اطلاعاتی که در دسترس قرار می گیرد، تغییر یابد. یکی از جالب ترین و مهم ترین جنبه های حسابرسی، قضاوت هایی است که حسابسان به عنوان بخشی از کار روزمره خود با آن سروکار دارند (حساس یگانه و تالانه، ۱۳۸۲، ۶۰).

تحقیقات داخلی و خارجی

تحقیقات انجام شده در خارج ایران به شرح زیر خلاصه شده است:

۱- **میسر^۳ (۲۰۲۰)** اثر تجربه، نوع شرکت و متغیرهای مالی بر قضاوت حسابرسان در مورد افشا و اهمیت را مورد قرار داد و به این نتیجه رسید که:

الف - سودخالص معنادارترین متغیر بود در حالی که روند درآمدها از لحاظ اهمیت در رده بعدی بود.

ب - قضاوت حسابرسان در مورد افشا و اهمیت تحت تاثیر تجربه و نوع شرکت قرار می گیرد.

۲- **جانسون و کاپلن^۴ (۲۰۱۹)** از حسابرسان خواستند تا درباره میزان موجودی های ناباب یک شرکت فرضی قضاوت کنند. یافته های آنان نشان دادند با افزایش سطح پاسخگویی، عینیت قضاوتهای حسابرسان افزایش یافته است.

۳- **آشتن^۵ (۲۰۱۸)** از حسابرسان خواست تا در رتبه بندی اوراق قرضه یک شرکت فرضی قضاوت کنند. او در تحقیق از دو سطح پاسخگویی ناشناخته ماندن و توجیه استفاده کرد. نتایج تحقیق آشتن نشان داد که با افزایش سطح مسئولیت پاسخگویی از ناشناخته ماندن به توجیه، میزان پراکندگی (واریانس) قضاوتهای حسابرسان کاهش یافته است؛ به عبارت دیگر، با افزایش سطح پاسخگویی، عینیت قضاوتهای حسابرسان افزایش یافته است.

۴- **لرد^۶ (۲۰۱۸)** از حسابرسان خواست تا نوع اظهارنظر حسابرسی نسبت به صورتهای مالی یک شرکت فرضی را تعیین کنند. او در تحقیق خود از دو سطح پاسخگویی ناشناخته ماندن و بررسی استفاده کرد. نتایج نشان داد که با افزایش سطح مسئولیت پاسخگویی از ناشناخته ماندن به بررسی، میزان محافظه کاری حسابرسان افزایش یافته است؛ به عبارت دیگر، با افزایش سطح مسئولیت پاسخگویی، حسابرسان تمایل بیشتری به ارائه اظهارنظر غیرمقبول داشتند.

۵- **کاشینگ و اهلوات^۷ (۲۰۱۷)** در تحقیق خود یافتند که مستند سازی دلایل و توجیهات یک تصمیم موجب تلاش، توجه، درک و یادآوری اطلاعات مربوط بیشتری می شود و در نتیجه اثر سوگیری تاخر را در قضاوت حسابرسان کم می کند.

۶- **شوم^۸ (۲۰۱۷)** در نتیجه تحقیق خود دریافت که موضع کنترل حسابرسان به عنوان یکی از ویژگی های شخصیتی، بر قضاوت آنان موثر است. مشخص شد که حسابرسانی که موضع کنترل درونی دارند، جستجوی بیشتری برای کسب اطلاعات می کنند و اطلاعات ارائه شده مربوط را نیز در مقایسه با برونی ها، مربوط تر درک می کنند. به علاوه حسابرسانی که موضع کنترل درونی دارند وقتی مخلوطی از اطلاعات مربوط و نامربوط را دریافت می کنند، از ابزارهای تصمیم گیری بیشتر استفاده می کنند.

3 Messier

4 Johnson and Kaplan

5 Ashton

6 Lord

7 Cushing and Ahlawat

8 Shome

تحقیقات انجام شده در داخل ایران به شرح زیر خلاصه شده است:

۱- **براتی (۱۳۹۹)** تاثیر متغیرهای کمی و کیفی بر قضاوت های حسابرسان در مورد اهمیت اقلام و افشا آنها در گزارش های مالی را مورد بررسی قرار دادند. در این تحقیق با استفاده از مدل های تجزیه و تحلیل جداساز چند متغیره و رگرسیون لجستیک و آنالیز واریانس امکان استفاده از تعدادی از متغیرهای کمی و کیفی جهت جدا سازی اقلام کم اهمیت و بااهمیت مورد بررسی قرار گرفت. نتایج به دست آمده نشان می دهد که:

الف- نسبت اقلام مورد قضاوت به متغیرهای کمی (فروش، سودناویژه، سودویژه، داراییها، ارزش ویژه و دارایی جاری) بر قضاوت های اهمیت و افشا موثر بوده و توان پیش بینی مدل چند متغیره از ۵۸ درصد تا ۶۶ درصد می باشد.

ب- متغیرهای کیفی (قابلیت اندازه گیری و منشا ایجاد اشتباه) اثر تعدیلی با اهمیتی بر سطح و مرز اهمیت دارند.

ج- در اغلب موارد با افزایش دقت اندازه گیری مرز اهمیت کاهش می یابد، لیکن حسابرسان نسبت به برآوردهای مدیریت نیز حساس هستند. به علاوه به نظر می رسد مرز اهمیت اقلام ناشی از اعمال عمدی پایین تر از مرز اهمیت اقلام ناشی از اعمال غیر عمدی است.

د- مدل رگرسیون لجستیک مبتنی بر سود ویژه دارای توان جداسازی ۷۸ درصد و ۸۳ درصد اقلام کم اهمیت و با اهمیت است.

ه- سود ویژه مهمترین عامل موثر و قابل استفاده جهت جداسازی اقلام کم اهمیت و بااهمیت می باشد.

۲- **رحیمیان (۱۳۹۸)** قضاوت و تصمیم گیری در حسابرسی را مورد بررسی قرار داده است این مقاله ضمن بیان تعاریفی از تصمیم گیری و قضاوت و منابع اشتباهات در قضاوت های حسابرسان، روش هایی را معرفی می کند که حسابرسان با استفاده از این روش ها به طور معقول می توانند تاثیر جهت گیری های قضاوتی خود را به حداقل برسانند. در نهایت مباحث ای تحقیق حاکی از آن است که همه فرآیندهای تصمیم گیری، موضوعاتی برای اشتباهات قضاوتی بالقوه و نتیجه گیری های اشتباه است. روش های خاصی وجود ندارد که کامل و موثر باشد و تمام مشکلات مربوط به اشتباهات قضاوتی را از بین ببرد، اما واقعیت این است که برخی از روشهای مورد استفاده در فرآیند حسابرسی بر این موضوع دلالت دارند که حسابرسان با استفاده از این روش ها، به طور معقول می توانند تاثیر سوگیری های قضاوتی را در قضاوت های حرفه ای خود حداقل کنند.

۳- **وحیدی و راهداریان (1396)** به بررسی عوامل موثر بر قضاوت حسابرسان و تعیین درجه اهمیت آن در کشف تحریف صورتهای مالی پرداخته اند. پس از مطالعات نظری، عوامل کمی و کیفی شناسایی و در قالب ۲۸ عامل در دو گروه مساوی طبقه بندی شد و طی تعداد ۳۵۰ و ۳۰۰ پرسشنامه برای حسابرسان مستقل و داخلی ارسال گردید که تعداد ۱۳۱ نفر از حسابرسان مستقل و تعداد ۵۹ نفر از حسابرسان داخلی به آن پاسخ دادند. برداشت حسابرسان داخلی و

مستقل نسبت به کارایی هر یک از عوامل با استفاده از آزمونهای آماری مورد ارزیابی قرار گرفت و مشخص شد که حسابرسان دارای برداشت یکسانی از این عوامل نیستند.

نتایج این تحقیق نشان داد که علی رغم عدم وجود تفاوت کلی در برداشت حسابرسان نسبت به کارایی عوامل، حسابرسان آنها را به گونه های متفاوتی رتبه بندی می نمایند. به طوریکه حسابرسان مستقل ۸ عامل کمی و ۵ عامل کیفی را موثرترین عوامل شناسایی نمودند و در مقابل حسابرسان داخلی ۶ عامل کمی و تنها ۱ عامل موثرترین عوامل کیفی تشخیص دادند. همچنین نتایج پژوهشگر نشان گر این بود که حسابرسان مستقل، عوامل کیفی و حسابرسان داخلی، عوامل کمی را موثرتر می دانند.

۳. فرضیه های پژوهش

فرضیه حدسی است زیرکانه و علمی که باید به کمک وقایع (داده‌ها) مورد بررسی قرار گرفته و سپس تایید یا رد گردد. به طور کلی فرضیه‌های زیر در رابطه با این تحقیق مطرح می‌باشند.

فرضیه ۱: رفاه فردی بر قضاوت حرفه ای حسابرس تاثیر می گذارد.

فرضیه ۲: رفاه فردی بر قضاوت تخصصی حسابرس تاثیر می گذارد.

فرضیه ۳: رفاه فردی بر قضاوت عمومی حسابرس تاثیر می گذارد.

۴. روش پژوهش

روش تحقیق حاضر از این جهت که نتایج مورد انتظار آن را می توان در فرایند ارتقا بینش حسابرسان به ذینفعان به خدمت گرفت از نوع کاربردی می باشد.

از لحاظ استراتژی اجرا از نوع پیمایشی است زیرا از ابزار پرسشنامه استفاده می شود و وضع موجود را بدون دخل و تصرف تشریح می گردد.

در تحقیقات همبستگی هدف اصلی آن است که مشخص شود آیا رابطه ای بین دو یا چند متغیر کمی (قابل سنجش) وجود دارد و اگر این رابطه وجود دارد اندازه و حد آن چقدر است؟ (غلامرضا خاکی، ۱۳۷۸، ۲۱۸).

۵. جامعه و نمونه آماری و دوره زمانی پژوهش

جامعه آماری عبارت است از کلیه جامعه عناصر و افرادی که در یک مقیاس جغرافیایی (جهانی یا منطقه ای) دارای یک یا چند صفت مشترک باشند (حافظ نیا، ۱۳۹۱، ۱۱۹).

جامعه آماری این تحقیق شامل حسابرسان فعال در شرکت های حسابرسی می باشد.

نمونه عبارت است از مجموعه ای از نشانه ها که از یک قسمت، یک گروه یا جامعه ای بزرگتر انتخاب می شود، بطوری که این مجموعه معرف کیفیت ها و ویژگی های آن قسمت، گروه یا جامعه بزرگتر باشد (نادری و نراقی، ۱۳۸۷).

تعداد نمونه لازم ۹۰ نفر بوده است لذا با توجه به تجارب گذشته و پیش بینی نرخ پایین بازگشت پرسشنامه توسط جامعه مورد نظر، مرحله نخست ۱۱۰ پرسشنامه بین جامعه هدف که به صورت تصادفی ساده انتخاب شده بودند توزیع و با توجه به نرخ بازگشت

پرسشنامه و کمبود آن برای نمونه مورد نظر، مجدا تعداد ۲۰ پرسشنامه دیگر توزیع گردید و سپس پرسشنامه های تکمیل شده مورد مطالعه و تحلیل قرار گرفتند.

از بین پرسشنامه های ارسال شده تعداد ۱۰۲ پرسشنامه تکمیل شده، بازگشت شد و با توجه به اینکه ۲ عدد از پرسشنامه ها ناقص و غیر قابل بررسی بود، در نهایت تعداد ۱۰۰ پرسشنامه قابل قبول پذیرفته شد.

حجم نمونه و روش نمونه گیری

به منظور تعیین حجم نمونه از فرمول زیر استفاده شده است.

$$n = \frac{Z_{\alpha/2}^2 S^2}{d^2} = \frac{(1.96)^2 \times 0.235^2}{(0.1)^2} \approx 90$$

• نشان دهنده حجم نمونه

$\alpha = 0.05$ = در صد خطای معیار ضریب اطمینان قابل قبول

$S^2 = 0.235$ = واریانس نمونه ای بدست آمده از پرسشنامه پایلوت

$d = 0.1$ = درجه اطمینان یا دقت احتمالی مطلوب

۶. مدل و متغیرهای پژوهش

مدل مفهومی تحقیق به شرح زیر است.

شکل مدل مفهومی

اظهار نظر معقول و حکم کردن مستدل درباره موضوعات حسابداری و حسابرسی به وسیله شخصی است که هم تحصیلات و تجربه ارزشمندی دارد و هم ویژگی های لازم برای اظهار نظر های بی طرفانه را دارا است. (پروکتر و همکاران^۹، ۲۶، ۱۹۸۱)

رفاه فردی

رفاه فردی حدود نیازمندی ها و خواسته هایی را که فرد می تواند آن ها را ارضا کند و سطحی را که در آن توانایی برآوردن آن ها را دارد، نشان می دهد. نیازمندی ها و خواسته هایی چون غذا، پوشاک، مامن، سلامت، استراحت، خواب، فعالیت، ارتباطات شخصی و اجتماعی، محبت، عزت نفس و خودباوری به هم وابسته هستند. ارضای نیازها هم به منابع فردی (مانند سلامت جسمی و روانی، دانایی، مهارت ها، دارایی ها و پول) و هم به کوشش و نیز به محیط اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی که فرد در آن زندگی می کند، بستگی دارد (مصطفی منتقمی، ۱۳۸۹، ۴۷).

تعریف عملی متغیرها

قضاوت حسابرسی

در قضاوت حسابرسی ۳ سوال مربوط به قضاوت حرفه ای حسابرس می باشد. یک سوال در مورد بدهی های احتمالی که مشتمل بر ۶ آزمون مثل ارسال تاییدیه مشاور حقوقی شرکت، آزمون جامعیت چک، بررسی قراردادهای فروش که به ترتیب در پرسشنامه تا سوال ۶ می باشد. سوال دوم در مورد صحت خرید و فروش مشتمل بر ۳ آزمون که این آزمون ها شامل آزمون انقطاع زمانی، ارسال تاییدیه اشخاص و استفاده از روشهای تحلیلی است. در نهایت سوم مربوط به صحت مبلغ اسنادپرداختنی پایان دوره که این آزمون ها عبارتند از آزمون جامعیت چک، آزمون انقطاع زمانی و آزمون تسلسل می باشد.

رفاه فردی

در رفاه فردی واژگانی از قبیل شرایط زندگی عالی، رفاه مالی، تنش های عصبی و ... می باشد.

۷. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

آزمونها و تحلیل های مرتبط با فرضیات پژوهش

مدل رگرسیونی برای قضاوت تخصصی

نتایج مدل رگرسیون چندگانه برای متغیر قضاوت تخصصی به عنوان متغیر وابسته و متغیرهای مستقل ویژگی ماکیاولی گری و رفاه فردی:

جدول ۱ خلاصه مدل

مدل	R	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	اماره دوربین واتسون	ANOVA
					Sig. F
۱	.۲۶۴	.۰۷۰	.۰۴۸	۱,۹۱۶	۳,۲۵۰ .۰۴۴

متغیر وابسته: قضاوت تخصصی

جدول ۲ ضرایب رگرسیونی

مدل	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	t	Sig.	آماره های همخطی
	B	Beta			VIF
۱	مقدار ثابت	۰.۸۰۵	۱.۵۵۲	۰.۰۵	۰.۵۱۹
رفاه فردی	۰.۵۹۳	۰.۲۳۴	۲.۵۳۷	۰.۰۱۳	۱.۰۴۳

متغیر وابسته: قضاوت تخصصی

در جدول خلاصه مدل آزمون معناداری رگرسیون انجام گرفته است. سطح معناداری (۰/۰۴۴) که کوچکتر از ۰/۰۵ به دست آمده، بنابراین معادله رگرسیون خطی معنادار می باشد. همچنین با توجه به ضریب تعیین می توان گفت تنها ۷ درصد از تغییرات متغیر پاسخ (وابسته) توسط متغیرهای پیشگو (مستقل) قابل بیان است، همچنین اماره دوربین واتسون برای این مدل نزدیک ۲ میباشد که نشان دهنده تصادفی بودن باقیمانده ها است.

در خروجی به دست آمده در جدول ضرایب رگرسیونی، ضرایب معادله خط رگرسیون و همچنین آزمون برابر با صفر بودن ضرایب انجام شده که مشخص می گردد که با توجه به سطح معناداری متغیر رفاه فردی (۰/۰۱۳) که کمتر از ۰/۰۵ می باشد پس فرض صفر رد می شود و در سطح اطمینان ۹۵٪ ضریب متغیر رفاه فردی در معادله رگرسیون معنادار است، یعنی رفاه فردی بر قضاوت تخصصی حسابرس تاثیر معناداری دارد و مقدار تاثیر برابر ۰/۲۶۸ است.

از طرفی با توجه به آماره های همخطی نشان می دهد مقدار آماره VIF مربوط به هر دو متغیر برابر ۱/۰۴۳ و کمتر از ۵ می باشد، بنابراین همخطی وجود ندارد.

مدل رگرسیونی برای قضاوت عمومی

نتایج مدل رگرسیون چندگانه برای متغیر قضاوت عمومی به عنوان متغیر وابسته و متغیرهای مستقل رفاه فردی:

جدول ۳ خلاصه مدل

مدل	R	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	اماره دوربین واتسون	ANOVA	Sig.	F
۱	.۲۷۱	.۰۷۳	.۰۵۲	۱,۸۴۶		.۰۳۶	۳,۴۴۰

متغیر وابسته: قضاوت عمومی

جدول ۴ ضرایب رگرسیونی

مدل	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	t	Sig.	آماره های همخطی	
					B	خطای استاندارد
۱	مقدار ثابت	-۱,۸۵۴	۱,۰۴۰	-	-	-
	رفاه فردی	.۴۰۳	.۱۵۷	.۲۷۱	۲,۵۷۳	.۰۱۲
				.۰۷۸	-۱,۷۸۲	.۹۵۹
						۱,۰۴۳

متغیر وابسته: قضاوت عمومی

در جدول خلاصه مدل آزمون معناداری رگرسیون انجام گرفته است. سطح معناداری (۰/۰۳۶) که کوچکتر از ۰/۰۵ به دست آمده، بنابراین معادله رگرسیون خطی معنادار می باشد. همچنین با توجه به ضریب تعیین می توان گفت تنها ۷

درصد از تغییرات متغیر پاسخ (قضاوت عمومی) توسط متغیرهای پیشگو (ویژگی ماکیاولی گری و رفاه فردی) قابل بیان است. همچنین اماره دوربین واتسون برای این مدل نزدیک ۲ میباشد که نشان دهنده تصادفی بودن باقیمانده ها است. در خروجی به دست آمده در جدول ضرایب رگرسیونی، ضرایب معادله خط رگرسیون و همچنین آزمون برابر با صفر بودن ضرایب انجام شده که مشخص می گردد که با توجه به سطح معناداری متغیر رفاه فردی (۰/۰۱۲) که کمتر از ۰/۰۵ می باشد پس فرض صفر رد می شود و در سطح اطمینان ۹۵٪ ضریب متغیر رفاه فردی در معادله رگرسیون معنادار است. یعنی رفاه فردی بر قضاوت عمومی حسابرس تاثیر معناداری دارد و مقدار تاثیر برابر ۰/۲۷۱ است. از طرفی با توجه به آماره های همخطی نشان می دهد مقدار آماره VIF مربوط به هر دو متغیر برابر ۱/۰۴۳ و کمتر از ۵ میباشد؛ بنابراین همخطی وجود ندارد.

مدل رگرسیونی برای قضاوت حرفه ای

نتایج مدل رگرسیون چندگانه برای متغیر قضاوت حرفه ای به عنوان متغیر وابسته و متغیرهای مستقل ویژگی رفاه فردی:

جدول ۵ خلاصه مدل

مدل	R	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	اماره دوربین واتسون	ANOVA	Sig.	F
۱	.۲۷۶	.۰۷۶	.۰۵۵	۱,۸۸۴		.۰۳۲	۳,۵۷۵

متغیر وابسته: قضاوت حرفه ای

جدول ۶ ضرایب رگرسیونی

مدل	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	آماره های همخطی	Sig.	t	تلرانس	VIF
	B	Beta					
۱	مقدار ثابت	۰,۸۳۱	۱,۰۲۷	۰,۴۲۱	۰,۸۰۹	-	-
	رفاه فردی	۰,۴۰۵	۰,۲۷۶	۰,۰۱۰	۲,۶۱۸	۰,۹۵۹	۱,۰۴۳

متغیر وابسته: قضاوت حرفه ای

در جدول خلاصه مدل آزمون معناداری رگرسیون انجام گرفته است. سطح معناداری (۰/۰۳۲) که کوچکتر از ۰/۰۵ به دست آمده، بنابراین معادله رگرسیون خطی معنادار می باشد. همچنین با توجه به ضریب تعیین می توان گفت تنها ۸ درصد از تغییرات متغیر پاسخ (قضاوت حرفه ای) توسط متغیرهای پیش گو (ویژگی ماکیاولی گری و رفاه فردی) قابل بیان است. همچنین اماره دوربین واتسون برای این مدل نزدیک ۲ میباشد که نشان دهنده تصادفی بودن باقیمانده ها است.

در خروجی به دست آمده در جدول ضرایب رگرسیونی، ضرایب معادله خط رگرسیون و همچنین آزمون برابر با صفر بودن ضرایب انجام شده که مشخص می گردد که با توجه به سطح معناداری متغیر رفاه فردی (۰/۰۱۰) که کمتر از ۰/۰۵ می باشد پس فرض صفر رد می شود و در سطح اطمینان ۹۵٪ ضریب متغیر رفاه فردی در معادله رگرسیون معنادار است. یعنی رفاه فردی بر قضاوت حرفه ای حسابرس تاثیر معناداری دارد و مقدار تاثیر برابر ۰/۲۷۶ است. از طرفی با توجه به آماره های همخطی نشان می دهد مقدار آماره VIF مربوط به هر دو متغیر برابر ۱/۰۴۳ و کمتر از ۵ میباشد؛ بنابراین همخطی وجود ندارد.

آزمون فرضیه ها

فرضیه (۱): رفاه فردی بر قضاوت تخصصی حسابرس تاثیر می گذارد.

H0: رفاه فردی بر روی قضاوت تخصصی تاثیر معناداری ندارد.

H1: رفاه فردی بر روی قضاوت تخصصی تاثیر معناداری دارد.

جدول ۲ برای فرضیه ۱

ضریب استاندارد	سطح معناداری	آماره t	ضریب
۰/۲۶۸	۰/۰۱۳	۲/۵۳۷	۰/۵۹۳

چون مقدار قدرمطلق آماره t برابر ۲/۵۳۷ و بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ است و سطح معناداری (۰/۰۱۳) کمتر از ۰/۰۵ می باشد پس فرض صفر رد می شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵٪ رفاه فردی بر روی قضاوت تخصصی حسابرس تاثیر معنی داری دارد و مقدار تاثیر برابر ۰/۲۶۸ است.

فرضیه (۲): رفاه فردی بر قضاوت عمومی حسابرس تاثیر می گذارد.

H0: رفاه فردی بر روی قضاوت عمومی تاثیر معناداری ندارد.

H1: رفاه فردی بر روی قضاوت عمومی تاثیر معناداری دارد.

جدول ۸ برای فرضیه ۲

ضریب استاندارد	سطح معناداری	آماره t	ضریب
۰/۲۷۱	۰/۰۱۲	۲/۵۷۳	۰/۴۰۳

چون مقدار قدرمطلق آماره t برابر ۲/۵۷۳ و بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ است و سطح معناداری (۰/۰۱۲) کمتر از ۰/۰۵ می باشد پس فرض صفر رد می شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵٪ رفاه فردی بر روی قضاوت عمومی حسابرس تاثیر معنی داری دارد و مقدار تاثیر برابر ۰/۲۷۱ است.

فرضیه (۳): رفاه فردی بر قضاوت حرفه ای حسابرس تاثیر می گذارد.

H0: رفاه فردی بر روی قضاوت حرفه ای تاثیر معناداری ندارد.

H1: رفاه فردی بر روی قضاوت حرفه ای تاثیر معناداری دارد.

جدول ۹ برای فرضیه ۳

ضریب استاندارد	سطح معناداری	آماره t	ضریب
۰/۲۷۶	۰/۰۱۰	۲/۶۱۸	۰/۴۰۵

چون مقدار قدرمطلق آماره t برابر ۲/۶۱۸ و بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ است و سطح معناداری (۰/۰۱۰) کمتر از ۰/۰۵ می باشد پس فرض صفر رد می شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵٪ رفاه فردی بر روی قضاوت حرفه ای حسابرس تاثیر معنی داری دارد و مقدار تاثیر برابر ۰/۲۷۶ است

۸. نتیجه گیری

نتایج تحلیل فرضیه اول

فرضیه اول به بررسی این موضوع می پردازد که آیا رفاه فردی بر قضاوت تخصصی حسابرس تاثیر می گذارد یا خیر. بر اساس یافته های حاصل از آزمون رگرسیون، فرضیه مذکور پذیرفته شده و مشخص می شود که رفاه فردی بر قضاوت تخصصی حسابرس دارای تاثیر مثبت می باشد. به این معنی که هرچه رفاه فردی حسابرسان افزایش یابد، قضاوت تخصصی آنان نیز قوی تر و موثرتر است که به نظر می رسد دلیل وجود رابطه مثبت این باشد که حسابرسانی که دارای رفاه فردی یعنی دارای ذهن آزاد تر، جسم سالم تر و عدم مشکلات مالی باشند، قضاوت های تخصصی کمتری را می توانند ارائه نمایند زیرا آرامش وجودی آنها در حین قضاوت حرفه ای منجر به آرامش گردیده و از جنبه های مزاحم در حوزه قضاوت جلوگیری می شود. (sig=۰/۰۱۳)

نتایج تحلیل فرضیه دوم

فرضیه دوم به آزمون تاثیر رفاه فردی بر قضاوت عمومی حسابرس می پردازد. در این فرضیه با توجه به آزمون معناداری رگرسیون انجام شده، مشخص شد که رفاه فردی بر قضاوت عمومی تاثیر دارد و فرضیه دوم تایید شد. بر اساس یافته ها، می توان استنباط کرد که افرادی که دارای رفاه فردی بالاتری باشند، می توانند قضاوت های بهتری را انجام دهند. (sig=۰/۰۱۲)

نتایج تحلیل فرضیه سوم

در فرضیه سوم، تاثیر رفاه فردی بر قضاوت حرفه ای حسابرس بررسی شده است. بر اساس نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون، مشخص شد که این فرضیه پذیرفته می شود و رفاه فردی بر قضاوت اثرگذار است؛ زیرا حسابرسانی که دارای رفاه فردی یعنی دارای ذهن آزاد تر، جسم سالم تر و عدم مشکلات مالی باشند، قضاوت های حرفه ای بهتری را می توانند ارائه نمایند زیرا آرامش وجودی آنها در حین قضاوت حرفه ای منجر به آسودگی خاطر می گردد (sig=۰/۰۱۰).

۹. پیشنهادهای حاصل از یافته های پژوهش

بر اساس یافته های پژوهش، مشخص شد که رفاه فردی بر قضاوت حرفه ای، تخصصی و عمومی حسابرسان اثرگذار است. لذا می توان گفت که هر قدر رفاه فردی حسابرسان بیشتر باشد، قضاوت های صورت گرفته توسط آنان نیز بهبود خواهد یافت. رفاه

فردی متشکل از رفاه ذهنی، رفاه مالی و رفاه جسمی است؛ بنابراین، به منظور بهبود قضاوت حسابرسان، توصیه می شود که به زمینه های افزایش رفاه فردی و عناصر آن توجه ویژه مبذول گردد.

منابع

- [۱]. آدینه، ا.، (۱۳۹۲)، "افشای اختیاری اطلاعات در ایران".
- [۲]. آذر، ع.، مومنی، م.، (۱۳۸۳) "آمار و کاربرد آن در مدیریت" انتشارات سمت، چاپ اول، جلد اول.
- [۳]. اعتمادی، ح.، (۱۳۹۰) "تاثیر فرهنگ سازمانی، تمرکز مالکیت و ساختار مالکیت بر کیفیت اطلاعات مالی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" شماره ۱۱، صفحات ۱۷-۳۳
- [۴]. براتی، س.، (۱۳۷۵) "بررسی تاثیر متغیرهای کمی و کیفی بر قضاوت های حسابرسان در مورد اهمیت و افشا آنها در گزارشهای مالی"، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی.
- [۵]. بستانیان، م.، (۱۳۸۶) "قضاوت حرفه ای در حسابرسی"، مطالعات حسابداری، شماره ۱۸ صفحات ۲۹-۲۰
- [۶]. قراچه داغی، م.، (۱۳۸۵) "شخصیت ماکیاولی" روانشناسی جامعه، شماره ۳۵، صفحات ۳۴-۳۳
- [۷]. حافظ نیا، م.، (۱۳۹۱)، "مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی"، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت).
- [۸]. حساس یگانه، ی.، مقصودی، م.، (۱۳۹۰) "ارزشهای اخلاقی در قضاوت حرفه ای حسابرس"، دانشکده حسابداری و مدیریت، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران
- [۹]. حساس یگانه، ی.، تالانه، ع.، (۱۳۸۲) پژوهش های رفتاری در حسابرسی، انجمن حسابداران خبره ایران، تحقیقات حسابداری، شماره ۱۵۷، صفحات ۶۰-۳۵
- [۱۰]. خواجهوی، م.، نوشادی، ع.، (۱۳۸۸)، "تجربه حسابرس و نقش آن در قضاوت موضوعات ساختارنیافته حسابرسی"، تحقیقات حسابداری، شماره ۳، صفحات ۱۲۱-۱۰۸
- [۱۱]. خوش طینت، م.، بستانیان، م.، (۱۳۸۶) "قضاوت حرفه ای در حسابرسی، مطالعات تجربی حسابداری مالی"، شماره ۱۸، صفحات ۵۸-۲۵
- [۱۲]. خوش طینت، بستانیان (۱۳۸۷) "قضاوت حرفه ای در حسابداری"، مطالعات تجربی حسابداری مالی، صفحات ۵۰-۳۸
- [۱۳]. رحیمیان، ع.، (۱۳۹۰) "تاثیر تجربه روی استفاده از شواهد نامربوط در قضاوت حسابرسان"، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، مجله حسابدار شماره ۱۷۰، صفحات ۵۰-۳۰
- [۱۴]. سهرابی جهرمی، الف.، (۱۳۹۰) "بررسی تاثیر روش های حسابرسی در قضاوت نسبت به صورت های مالی واحدهای مورد رسیدگی"، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری، شماره ۴۵، صفحات ۵۰-۴۵

- [۱۵]. سیرانی، س.، خواجوی، ع.، نوشادی، م.، (۱۳۸۶) "تاثیر تجربه و پیچیدگی و موضوعات حسابرسی بر قضاوت حسابرسان" حسابرس، بررسی های حسابداری و حسابرسی، صفحات ۵۴-۶۰
- [۱۶]. عرب صالحی و.، کاظمی، ع.، ذولفعلی زاده، م.، (۱۳۹۰) "بررسی رفتارهای کاهنده کیفیت حسابرسی از دیدگاه قرارداد روانی و تعهدات عاطفی سازمانی". حسابداری: دانش حسابداری علمی پژوهشی، شماره ۵، صفحات ۷۵-۸۹
- [۱۷]. فروغی، س.، معتمدی، الف.، (۱۳۹۱) "تاثیر روحیه بر قضاوت های حرفه ای حسابرسان"، حسابداری، حسابداری و مدیریت مالی، سال سوم، شماره ۱۰، صفحات ۲۹-۵۴
- [۱۸]. فروغیان، "بررسی تاثیر استقلال و امنیت در مسیر پیشرفت حرفه ای حسابداران بر رفاه آنها با توجه به نقش میانجی متغیرهای موفقیت ذهنی و تعادل ذهنی بین زندگی کاری و شخصی"
- [۱۹]. کده، ک.، سالاری، الف.، (۱۳۹۰) "تاثیر ویژگی های کیفی قضاوت بر قضاوت حرفه ای حسابرسان"، نشریه حسابرس، شماره ۵۴، صفحات ۳۲-۴۴
- [۲۰]. وحیدی، ر.، راهداریان، ج.، (۱۳۸۷) "بررسی عوامل موثر بر قضاوت حسابرسان و تعیین درجه اهمیت آن در کشف تحریف صورتهای مالی"، مطالعات تجربه حسابداری مالی، شماره ۲۴، صفحات ۱۱۷-۱۴۶
- [۲۱]. معزز، الف.، خان حسینی، د.، نیکو نسبستی، م.، خیری، ح.، (۱۳۹۲) "بررسی رابطه فرهنگ سازمانی با ماکیا ولیسم"، صفحات شماره ۱-۲۰
- [۲۲]. معین الدینی و. (۱۳۹۲) "بررسی تاثیر عوامل فردی و موقعیتی بر قضاوت حرفه ای حسابرسان".
- [۲۳]. منتقمی، م.، (۱۳۸۹) "دولت رفاه ۱" حسابداری، حسابداری و مدیریت مالی، سال چهارم، صفحات ۴۷-۴۸
- [29]. Abdolmohammadi, M. J. and Rhodes, J.E (2004), "Do Attributers of Industry Audit Specialists Differ by Their Levels of Expertise?", Bentley college, Working paper.
- [30]. Alexandrova, A. (2005), subjective well-being and Kahnemans objective happiness, Journal of happiness studies. pp. 301-324.
- [31]. Ashton, R. (1992). "Effects of Justification and a Mechanical Aid on Judgment Performance". Organizational Behavior and Human Decision Processes, PP.292-306
- [32]. Barbara.O. (2005). Financially Distressed Consumers Their Financial Practices, Financial Well-being, and Health, Financial Counseling and Planning, No. 16, PP.71-85.
- [33]. Bonner and Pennington, (1991), "Cognitive Processes and Knowledge as Determinates of Auditor Expertise", Journal of accounting Literature, No.2, PP.1-50
- [34]. Christie, R, and Geis, F. L., (1970), "Studies in Machiavellianism". New York: Academic Press.
- [35]. Cianci, Bierstaker, J. (2009). "The Effect of Performance Feedback and Client Importance on Auditors Self-and Public-Focused Ethical Judgments", Managerial Auditing Journal. PP 345-360
- [36]. Clegg SR, (1989), "Frameworks of Power". London: Sage.
- [37]. Corzine, J. B. 1997. "Machiavellianism and Management: A review of single-nation studies exclusive of the USA and cross national studies". Psychological Reports, PP.291-304.

- [38]. Cushing Barry E. And Ahlawat, (1996), "Mitigation of Recency Bias in Audit Judgments: The Effect of Documentation", *A journal of practice and Theory*, Vol.15, NO.2, pp.110-121
- [39]. Dahling, Whitaker and Levy (2009) "The Development and Validation of a New Machiavellianism Scale", *Journal of Management*, Vol. 35 No. 2, PP 219-257
- [40]. Deluga, R. J., (2001), "American Presidential Machiavellianism: Implications for Charismatic Leadership and Rated Performance". *Leadership Quarterly*, No.12, PP.339-363.
- [41]. Dezoort T. Harrison P. and Taylor M., (2006), "Accountability and Auditors Materiality and Auditors Materiality: the Effect of Differential Pressure Strength on Conservatism, Variability and Effort", *Accounting, organizations and society* No.31, PP.373-390
- [42]. Diner, Ed., Oishi, S., and Lucas, R. E. (2003). Personality, culture, and subjective well-being emotional and cognitive evaluation of life. *Annual Review of Psychology*, No. 54, PP.403-425.
- [43]. Fehr, B., Samson, D., & Paulhus, D. L. (1992). "The Construct of Machiavellianism: Twenty years later". *Advances in personality assessment*, Vol. 9, PP. 77-116.
- [44]. Gable, M., & Topol, M. (1987). "Job Satisfaction and Machiavellian Orientation Among Department Store Executives". *Psychological Reports*, No. 60, PP. 211-216.
- [45]. Gemmill, G. R., & Heisler, W. J, (1972), "Machiavellianism as A Factor in Managerial Job Strain, Job Satisfaction, and Upward Mobility". *Academy of Management Journal*, No.15, pp. 51-62.
- [46]. Goodboy and James C. McCuskey, "Toward a Theoretical Model of the Role of Organizational Orientations and Machiavellianism on Nonverbal Immediacy Behavior and Job Satisfaction", *Human Communication. A Publication of the Pacific and Asian Communication Association*. Vol. 11, No. 3, pp.287 – 302.
- [47]. Griffin, R. W., & O'Leary-Kelly, A. M. (2004). "An introduction to the Dark Side of organizational behavior", pp. 1- 19.
- [48]. Harrell, W. A., and Hartnagel, T. (1976). "The impact of Machiavellianism and the Trustfulness of the Victim on Laboratory theft". *Sociometry*, NO.39, PP. 157-165.
- [49]. Hollan, C. J. (1975). "Professional Machiavellian Orientation, Academic Rank, and Tenure". *Psychological Reports*, No.36, pp.222-238
- [50]. Huee Lee, J. (2012). "Incentive Contracts and Time Pressure on Audit Judgment Performance", *Managerial Auditing Journal*. NO.18, pp. 10-30

Examining the effect of individual favorability on how auditors judge

Majed Shahriyari
Mohammad Reza Abdoli
Maryam Shahri

Abstract

The capital market is the place of interaction of two major groups, investors and investors, and accounting is the third pillar and link between these two groups. In order to establish a proper link between these two groups and in terms of the necessity of fairness, it was necessary to prepare transparent audit reports by auditors and to be approved by independent auditors. In reviewing financial reports, auditors frequently use value and professional judgments, which are subject to several factors. The purpose of the current research is to investigate the effect of individual desirability on how auditors make judgments, so the research model was formed by using individual well-being variables as independent variables, and the auditor's professional, specialized and general judgment as dependent variables. In this research, 3 hypotheses were proposed. The current research method is practical in terms of its purpose and it is correlational according to the execution method, which was collected by using the questionnaire tool and the survey method. The statistical population includes private sector auditors, 90 samples were collected using a simple random sample and the questionnaire was distributed among them. SPSS21 and EXCEL software were used to categorize and classify the data. The results of the research show that individual well-being affects the auditor's professional, specialized and general judgments.

Keywords

Individual well-being, professional judgment, general judgment, specialized judgment